

Patiënten richtlijn 8.

Revalidatie na een kapsel reving (capsular shift) van het schoudergewricht.

1. Inleiding

Bij de ingreep worden een of twee kleine snedes (5 – 10 cm) aan de voor-onder en / of aan de achterzijde van het schoudergewricht gemaakt. De plaats van de snede wordt bepaald door de delen van het kapsel die de chirurg wenst in te nemen. De oppervlakkige weefsels (huid, onderhuids weefsel, oppervlakkig gelegen spieren) worden aan de kant geschoven. De kwaliteit van het kapsel wordt vastgesteld waarna het kapsel wordt verstevigd doordat in het kapsel een plooi wordt gemaakt die vervolgens met hechtingen op elkaar wordt vastgezet. Ook wordt het kapsel zo nodig met behulp van ankers opnieuw vastgezet aan het bot.

Bepalend voor het postoperatieve beloop zijn de grootte van het kapsel letsel (een kleine of een grote instabiliteit), de kwaliteit van het kapsel – band apparaat (kan de hechting goed worden vastgezet) en de spanning waarmee de hechting en de fixatie op het bot worden uitgevoerd. Als het goed is verstrekt de orthopedisch chirurg deze gegevens aan de fysiotherapeut die de revalidatie coördineert. De locatie van de hechtingen bepaalt tevens in welke richtingen de revalidatie voorlopig beperkt dient te worden om de hechtingen te beschermen en het kapsel goed te laten verkleven.

Pijnstilling na de operatie kan op verschillende manieren plaatsvinden (medicijnen, infuus of pompje in het gewricht).

Tijdens uw opname voor de schouderoperatie krijgt u begeleiding van een fysiotherapeut van het ziekenhuis. Het is belangrijk dat u na uw ontslag uit het ziekenhuis doorgaat met fysiotherapie. Dit kan bij een fysiotherapeut bij u in de buurt. Het is wel van belang dat die fysiotherapeut ervaring heeft met de behandeling na een capsulaire shift. U kunt daarom het beste een fysiotherapeut kiezen die bij een schouder netwerk is aangesloten. Het is mogelijk dat het beleid in het ziekenhuis waar u bent geopereerd er op is gericht u de eerste 5-6 weken na de operatie wat intensiever te volgen en uw behandelingen fysiotherapie daarom door de fysiotherapeut van de instelling wordt verzorgd. In dat geval vinden de controles plaats in een gecombineerd schouderspreekuur.

Onder leiding van uw fysiotherapeut gaat u oefeningen doen om de functies van de schouder terug te krijgen en te optimaliseren. Hieronder staat per fase welke oefeningen u kunt verwachten. Het is echter wel zo dat de fysiotherapeut beslist welke oefeningen u wel of niet mag doen en dit kan dus eventueel afwijken van de genoemde oefeningen. Het is ook belangrijk dat u thuis gaat oefenen met de schouder. Dit versnelt het herstelproces. U krijgt van de fysiotherapeut oefeningen mee voor thuis. Als u pijn heeft bij het doen van de oefeningen, moet u dit aangeven bij de fysiotherapeut.

2. Doelen en leefregels

Hoofddoelstelling van de therapie

Het realiseren van een goed functionerende en zo veel mogelijk pijnvrije schouder na een open capsular shift en, indien van toepassing, terugkeer op het gewenste niveau in werk en/of sport.

Subdoelstellingen van de therapie

1. Respecteren van de operatieve wond en bijhorende herstelprocessen plus beschermen van de geplaatste ankers en hechtingen
2. Verminderen van pijn en zwelling
3. Terugwinnen en bevorderen van de beweeglijkheid van uw schouder
4. Terugwinnen en bevorderen van de kracht in uw arm
5. Verbeteren van de coördinatie in uw arm
6. Goed kunnen uitvoeren van de normale dagelijkse handelingen
7. Op het gewenste niveau hervatten van werk en sport

Leefregels

1. De eerste 4 weken moet u de sling / immobilizer continu dragen, ook 's nachts zodat de wond ook van binnen goed kan genezen. Vooral 's nachts is de bescherming zinvol. Wel mag de sling af tijdens het oefenen, bij het douchen of als u stil zit. Soms wordt gekozen voor een sling / immobilizer in combinatie met een schuimrubber fixatie tussen onderarm en romp zodat de arm in neutrale rotatie naar voren wordt gehouden.
2. De eerste 8 weken mag u niet op uw geopereerde schouder slapen. De fysiotherapeut leert u de goede slaaphouding aan.
3. Afhankelijk van de plaats van operatie mag u de arm niet buitenwaarts en / of niet binnenwaarts draaien.
4. U mag de eerste 6 weken niet autorijden.
5. U mag de eerste 16 weken niet sporten (daarna afhankelijk van de sport).
6. Licht werk is na 8 weken weer toegestaan (niet tillen).
7. Matig zwaar werk (lichte lasten tillen onder schouderhoogte) is toegestaan vanaf 3 maanden.
8. Zwaar werk (boven schouderhoogte) is toegestaan na 5 tot 6 maanden.
9. Intensief bovenhands sporten op competitie niveau binnen een jaar is af te raden.

3. Revalidatieschema

Fase 1: 0 – 6 weken na de ingreep

- 0-3 weken na de operatie

De wond is nog vers en het operatiegebied kwetsbaar. Voorzichtigheid is op zijn plaats. Te vroeg rekken aan de hechtingen leidt tot slechter herstel en zelfs tot een kans op een nieuw letsel.

- Oefenen elleboog-, pols- en handfunctie
- Slinger- en pendeloefeningen
- Oefeningen voor de beweeglijkheid van de nek en schoudergordel
- Passief / geleid actief oefenen van bepaalde bewegingen van de arm
- Oefeningen voor een goede positie van het schouderblad op de romp
- Instructie en oefenen slaaphouding

- 3-6 weken na de operatie

De wond is van binnen en buiten aan het herstellen maar kan nog niet veel rek verdragen.

- Slinger- en pendeloefeningen, oefenen met het schouderkoord
- Passief oefenen van alle bewegingen van de arm (u spant daarbij zelf geen spieren aan)
- Oefeningen voor een goede positie van het schouderblad op de romp
- Opnieuw aanleren van het bewegingsgevoel van de schouder
- Voorzichtig beginnen met weerstandsoefeningen waarbij de arm niet beweegt
- Actief bewegen in fase 1 blijft beperkt tot schouderhoogte

Na 4 - 6 weken mag u de sling afbouwen op geleide van de pijn.

Fase 2: 7-12 weken na de ingreep

De wond is (bijna) helemaal hersteld en u mag alle bewegingen weer maken en goed gaan oefenen op het terugkrijgen van de kracht in de arm.

- U mag actief bewegen in vrijwel alle richtingen
- Start met versterken van de schouderspieren
- Oefeningen voor een goede positie van het schouderblad op de romp
- Er wordt ook geoefend boven schouderhoogte

Fase 3: 3 – 6 maand na de ingreep

- 3-4 maanden na de operatie

Het doel is dat u in deze fase uw arm weer net zo hoog kunt optillen als u kon voor de operatie.

- U gaat flink op kracht oefenen
- Er wordt nog een keer aandacht geschonken aan zaken uit de vorige fases die nog niet zo goed gaan
- Als u een sport beoefent waarbij u de armen moet gebruiken, wordt gericht geoefend tijdens de therapie, tot ongeveer 80 % van uw kunnen voor de operatie

- 5-6 maanden na de operatie

Sportspecifieke fase (indien u weer wilt sporten) en op basis van de bevindingen bij de operatie

- In therapiesituatie wordt sportspecifiek getraind
- Er kan gestart worden met de normale training bij een sportclub
- Intensief bovenhands sporten start pas na 6 maanden

De meeste patiënten zijn grotendeels pijnvrij na 6 tot 12 weken.

Kort samengevat betekent dit het volgende:

Wanneer kan ik verwachten	Functionele beweeglijkheid	Functionele kracht	Werk onder schouderhoogte	Werk boven schouderhoogte	Sporten onderhands	Sporten bovenhands
0-3 weken						
3-6 weken	x					
6-12 weken	x	xx	(x)			
3-4 maanden	x	x	x			
5-6 maanden	x	x	x	x	x	(x)

4. Verantwoording

Het protocol is samengesteld uit andere bestaande protocollen en artikelen waarin de protocollen zijn beschreven. Zowel regionale, nationale en internationale protocollen zijn vergeleken en bediscussieerd. Er is echter niet veel wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van de meeste protocollen zodat uit dat oogpunt sprake is van zogenaamde 'consensus based' protocollen. Nader onderzoek om te kunnen spreken van 'evidence based' protocollen is wenselijk.

Daarnaast geldt uiteraard dat typische kenmerken van de operatie (met hoeveel spanning is een anker ingebracht?), de conditie van de weefsels (hoe stevig was de pees?) en de kenmerken van de patiënt (is deze patiënt te onvoorzichtig?) sterk bepalend zijn voor het daadwerkelijke postoperatieve beloop en het uiteindelijke resultaat. Het beschreven protocol dient beschouwd te worden als een richtlijn voor de gemiddelde patiënt. De chirurg en de fysiotherapeut zorgen er voor dat het schema wordt aangepast aan uw situatie.

